

ကဒ္ဒာနနှင့် လူမျိုးဆန်း

ဥက္ကလာ-သောင်း

ကျွန်တော်အနေနှင့် ကူးကန်းလူမျိုးများအကြောင်းကို ရေးလိုလှသောဆန့်မှာ ယင်းလူမျိုးတို့၏အိမ်မှာနေ၊ ယင်းတို့၏ရေကို သောက်၊ ယင်းတို့၏စေးထွေးသောထမင်းကို စားပြီး ယင်းလူမျိုးတို့နှင့်အားပါးတရ ချစ်ချစ်ခင်ခင်ဖြင့် လက်ရေတစ်ပြင်စီး စားသောက်နေထိုင်ခဲ့ရသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကူးကန်းလူမျိုးတို့သည် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေသည်၊ ခင်မင်ရင်နှီးတတ်သည်၊ စားဝတ်နေရေးတို့တွင် ရောင့်ရဲတင်းတိမ်သည်။

ဥပမာအားဖြင့်ဆိုရသော် စားရေးတွင် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် စိုက်ပျိုးကြသောတောင်ယာတော့ ထွက်ဆန်ရေစပါးနှင့်သီးနှံများဖြင့်သာ စားသောက်ကြော်။ ဝတ်ရေးတွင်လည်း မိမိတို့ဘာသာယက် လုပ်သော ပုဆိုး၊ ထမီ၊ အကြံ့၊ ခေါင်းပေါင်း၊ စောင်စသည့် အဝတ်အထည်များကိုသာ ဝတ်စားဆင် ယင်ကြပါ၏။ နေထိုင်မှုတွင်လည်း လက်ဖြစ် သစ်၊ ဝါး၊ သက်ကယ်များဖြင့်သာ ဆောက်လုပ်နေ ထိုင်ကြလေသည်။

ကူးကန်းလူမျိုးတို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကြပြီး ကိုးကွယ်မှုတွင် ဗမာလူမျိုးတို့ထက် ပင် ထူးထူးခြားခြား ကိုးကွယ်ခြင်းကို တွေ့ရှုရပေသည်။

အထူးသဖြင့် ကူးကန်းလူမျိုးတို့သည် စုပေါင်းလုပ်ဆောင်မှုကို အလေးကရှယား၍ ဦးစားပေးစုပေါင်းလုပ်ဆောင်ကြသည်။

လူငယ် လုံမှငယ်တို့၏ရာသက်ပန်ချစ်ရေး ကြိုက်ရေး အိမ်ထောင်ရေးဘဝအတွက် မိမိတို့ဘာသာလွတ်လွတ်လပ်လပ် ရွှေးချယ်ပိုင်ခွင့် ရှိပေသည်။

ဥပမာအားဖြင့် လူပျို့သည် အပျို့အိမ်သို့ လူပျို့လှည့်သွားရောက်သောအခါ အပျို့၏မိဘ မောင်ဘွားများက ဧည့်ခန်းတွင် လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပြောဆိုခွင့်ပြုထားကြပြီး အပျို့အနေနှင့်လည်း ကွမ်း၊ ဆေး၊ လက်ဘက်၊ စသည်တို့ဖြင့် လူပျို့မပြန်မချင်း မိုးလင်းအောင် တစ်ညာလုံးနေကလည်း

ကြည်ကြည်ဖြူဖြူပင် ဓမ္မခံတတ်ကြပါ၏။

ဂုဏ်နှင့်လူမျိုးတို့သည် ညီအစ်ကိုအရင်းအချာများ ဖြစ်ကြောင်းနှင့်ကချင်လူမျိုးတို့သည် အစ်ကိုကြီးဖြစ်ကြောင်း ပြောပြုပါသည်။

ဂုဏ်လူမျိုးနှင့်ဂန်းလူမျိုးတို့၏စကားများမှာ အများဆုံးတူကြသော်လည်း ကချင်ဘာသာ စကားဖြင့်မှ မဆိုစလောက် တစ်လုံးစ နှစ်လုံးစသာ တူရောင်ရောင် တွေ့ရသည်။ သို့သော် ဂုဏ်ဂန်းများ၏စကားတွင် ဗမာစကားလည်း တစ်လုံးစ နှစ်လုံးစ ပါတတ်ကြပေသည်။

ဗမာစကားဖြင့်... “နာမည် ဘာခေါ်သလ”

ဂန်းစကားဖြင့်... “နံနံမယ်ကော”

ကချင်စကားဖြင့်... “နမြင်ဖါရဲ့တာ” စသည်အသုံးအနှစ်း ‘ဝါကျ’တစ်ခုအား ပုံစံပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဗမာစကားကို ဂန်းစကားပြောရာတွင် တစ်လုံးစ နှစ်လုံးစ ထည့်သွင်းပြောတတ်သည်ဆုံးရှုံး။

ဗမာစကားဖြင့်... “အားကြီးလုတာဘဲကွယ်”

ဂန်းစကားဖြင့်... “အားကြီးကလာမာကွယ်” စသည်ဖြင့် သုံးနှစ်းပုံမျိုးဖြစ်သည်။

ကသာခရိုင် ဂုဏ်ဂန်းနယ်အတွင်းပိုင်းတွင် ဗမာများနှင့်ရောနောနေထိုင်မှ မရှိသဖြင့်လည်း ကောင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်သွားလာမှုတွင်လည်း လူည်းလမ်းကို မဆိုထားဘို့၊ လူသွားလမ်းကလေးပင်လျှင် အချို့နေရာများတွင် ခက်ခက်ခဲ့သွားလာရခြင်းပြောင့်လည်းကောင်း၊ ဂုဏ်ဂန်းလူမျိုးအများစုသည် ဗမာစကားကို နားလည်သူ နည်းပါးကြပေသည်။

ကျွန်ုတ်၏နယ်မြေခဲလေ အသုံးအနှစ်း မကျွမ်းကျင်စဉ်က ကိုယ်တွေဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို ဆက်လက်တင်ပြလိုပါသည်။

ဗမာများနှင့်ရောနေထိုင်ပြီး ဗမာလိုသာ ပြောဆိုနေထိုင်ကြသည့်ဂန်းနယ်စပ် ပင်လယ် ဘူးမြှုန်းနှင့် ပုံင်ခန့်အကွာ စိုင်းယားကြီးကျေးချာမှ ရင်းနှီးသောအမျိုးသမီးတစ်ဦးအား ကျွန်ုတ်မှ “အဒေါကြီးတစ်ယောက်ထဲလား...တစ်ခြားလုံတွေ ဘယ်သွားကြတဲ့”လို့ ထင်းခွဲနေသောအိမ်ရှင် အမျိုးသမီးအား နှုတ်ဆက်မေးမြန်းပုံက်ရာ အိမ်ရှင်အမျိုးသမီးသည် ခဲ့လက်စထင်းနှင့်စားမကို မြတ်ပစ်ချုပ် အိမ်ပေါ်သို့ ခပ်သွက်သွက်သွားပြီး အခန်းအပြင်ဘက်သို့ပင် ထွက်မလာဘဲ ကျွန်ုတ်ပြန်ရန် နှုတ်ဆက်သည်ကိုပင် မည်သို့မျှ ပြန်လှန်မပြောတော့ပါ။ ကျွန်ုတ်မှာ စိတ်စနိုးစနောင့်ဖြင့် အိမ်လည်ရာမှ ပြန်လာရသော်လည်း အိမ်ရှင်အမျိုးသမီး၏အပြုအများကြောင့် စိတ်မကောင်းဖြစ်နေခဲ့မိပါသည်။

သို့နှင့် ဆက်လက်လေ့လာသောအခါ... “အဒေါကြီးလိုခေါ်တာဟာ...လင်က မယားကိုခေါ်

တဲ့စကားဖူ၊ လင်မယားသာ ခေါ်ဝေါသုံးနှစ်းရတဲ့စကား၊ အဲဒါ သူ့ကို အဒေါ်ကြီးခေါ်လို့ခင်ဗျား
ကို စိတ်ဆိုးနေတာဘဲ”ဟု အမျိုးသမီး၏ခဲ့ခို့က ပြန်ပြောပြမှုပင် ကျွန်တော်မှာ တအံ့တယြဖြစ်မိ
ရင်း...”

ကျွန်တော်တို့အရပ်မှာ အဒေါ်တို့ အဒေါ်ကြီးတို့လို့ခေါ်တာဟာ ယဉ်ကျေးတဲ့အနေနဲ့ခေါ်
တပါဗျား၊ ခင်ဗျားတို့ခလေ့ ဒီလိုမသိလိုပါ၊ နောက် ဒီလို မသုံးနှစ်းပါဘူးဖြား၊ တောင်းပန်ပါတယ်
ဟု ဖြေရှင်းရင်း တောင်းပန်ခဲ့ရပါသည်။

“ဉာယ်”နှင့် “မဉာယ်”သည် စကားသံအားဖြင့် နီးစပ်လုန်းနီးဖြင့် “ဉာယ်”ထက် “မဉာယ်”က
စကားတစ်လုံးသာ ပို၏။ ဂဒုးဂန်းတို့၏ “ဉာယ်”ဟူသောစကားလုံးသည် ယဉ်ကျေးသိမ့်မွေ့သော
အသုံးအနှစ်းပင် ဖြစ်သော်ငြားလည်း “မဉာယ်”ဟူသော ကချင်(ရှင်းဖေါ်)လူမျိုးတို့၏စကားလုံးမှာ
ဆဲရေးတိုင်းထွေ့ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် နယ်မြေခလေ့များနှင့်ညီအစ်ကို နောင်ဘွား သွေးရင်းသားရင်း တိုင်းရင်းသား
လူမျိုးများအကြောင်းကို လေ့လာသိရှိသင့်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပေသတည်း။

ဥက္ကလာ-သောင်း

၀
၁

မှတ်ချက်။ ॥စန္ဒာရှပ်စုံမဂ္ဂဇင်း၊ ၁၉၃၁-ခုနှစ်၊ ဉာဂုတ်လထုတ်၊ အမှတ် (၂၄)၊ စာမျက်နှာ
(၃၉ မှ ၄၀)အထိ လာရှိသော ဆောင်းပါးကို ပြန်လည်၍ စာစီရိုက်ထားပါသည်။